

ÎNCHEIERE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de SRL „PRODENAR”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL
„PRODENAR” împotriva SRL „LEDIRATA-C” cu privire la încasarea sumei,
împotriva deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de către SRL „PRODENAR”, admis apelul declarat de către
SRL „LEDIRATA-C” și casată parțial hotărârea din 08 iulie 2019 a Judecătoriei
Chișinău (sediul Buiucani),

c o n s t a ță :

La 07 iunie 2011, „PRODENAR” SRL a depus cerere de chemare în judecată,
(concretizată pe parcurs), împotriva „LEDIRATA-C” SRL, prin care a solicitat
încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 29 noiembrie 2010, între „LEDIRATA-C”
SRL și „PRODENAR” SRL, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 05, prin care
antreprenorul s-a obligat în termenul prevăzut de contract să efectueze lucrări de
construcție la obiectul amplasat pe adresa or. Bălți, str. Independenței 108, iar clientul
s-a obligat să recepționeze lucrarea și să plătească prețul.

De către reclamantă au fost executate lucrări de betonare în volum de 480 m³ la
obiectul respectiv, valoarea lucrărilor estimându-se la suma de 240001,92 de lei,
astfel, reclamanta și-a onorat obligațiunile sale, executând aceste lucrări, fapt
confirmat prin actul de predare-primire a lucrărilor executate din 31 ianuarie 2011 și
semnat de către ambele părți, iar „LEDIRATA-C” SRL nu și-a onorat pe deplin
obligațiunile sale, achitând doar o parte din bani și, anume, suma de 209000 de lei,
astfel, formându-se o datorie a „LEDIRATA-C” SRL față de reclamantă în mărime de
31001 de lei 92 bani.

Contrar prevederilor art. 572 Cod civil, debitorul nu a achitat datoria acumulată
în termenul indicat, iar conform prevederilor pct. 3.1.1 al contractului, pentru lucrările
efectuate, clientul transferă antreprenorului – 100% din prețul lucrărilor executate în

termen de 7 zile bancare din momentul semnării de către părți a actului de predare-primire a lucrărilor executate, sau altor acte de predare-primire a lucrărilor executate și a facturilor fiscale transmise Clientului. Actul de predare-primire din 31 ianuarie 2011 a fost semnat de către pârâta la 04 februarie 2011, respectiv ultima urma să achite prețul lucrărilor executate până la 15 februarie 2011.

La 09 februarie 2011, pârâta a achitat suma de 120000 de lei și, la 10 februarie 2011, suma de 89000 de lei. Respectiv, deoarece beneficiarul lucrărilor nu a achitat în termen restanța de 31001,92 de lei, în data de 09 martie 2011 „PRODENAR” SRL a expediat pretenție față de „LEDIRATA-C” SRL, fapt confirmat prin avizul de recepție, prin care a solicitat achitarea tuturor datoriilor față de reclamant, conform pct. 10.1 al Contractului.

În sensul normelor indicate mai sus și, conform pct. 8.2 al contractului, pentru neachitarea în termen a plăților, pârâta este ținută să achite o penalitate în mărime de 0,1% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere, care constituie suma de 15602 de lei.

Consideră că neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, deoarece „LEDIRATA-C” SRL, evită onorarea obligației de plată a datoriei existente ceea ce denotă că pârâta se eschivează să achite datoria acumulată.

Totodată, a indicat și faptul că, pe rolul instanței de judecată se află spre examinare acțiunea „PRODENAR” SRL către „LEDIRATA-C” SRL privind încasarea datoriei de 34380,92 de lei.

În baza aceluiași raporturi juridice și, anume, a contractului de antrepriză nr. 05 din 29 noiembrie 2010, „PRODENAR” SRL către data de 31 ianuarie 2011, a executat lucrările de betonare la obiectul amplasat pe adresa or. Bălți, str. Independenței 108, suplimentar în volum de 52 m³ (referitor la care nu au fost înaintate pretenții în acțiunea inițială), pentru care „LEDIRATA-C” SRL urma să achite către 15 februarie 2011, suplimentar 26000,21 de lei. Acest volum de lucrări nu a fost inclus în actul de primire-predare din 31 ianuarie 2011, însă, poate fi confirmat în urma unei expertize în construcții, în cazul în care pârâta o va nega.

Până în prezent, însă, această sumă nu este achitată, urmând procedura de soluționare prealabilă a pricinii pe calea extrajudiciară, „PRODENAR” SRL a expediat la 06 octombrie 2011 către „LEDIRATA-C” SRL reclamația privind achitarea integrală a datoriei în termen de 3 zile din moment recepționării ei, care a rămas fără răspuns, din care considerente solicită perceperea datoriei pe cale judiciară, iar pe lângă suma datoriei, potrivit pct. 8.2 al contractului, pentru neachitarea în termen a plăților pârâatul este ținut să achite o penalitate în mărime de 0,1% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere, care constituie suma de 4732 de lei.

La 31 martie 2014, „LEDIRATA-C” SRL a depus acțiune reconvențională împotriva „PRODENAR” SRL, prin care a solicitat repunerea în termenul de prescripție, admiterea spre examinare a acțiunii depuse și încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, conform contractului de subantrepriză nr. 05 din 29 noiembrie 2010, „PRODENAR” SRL, în calitate de subantreprenor, trebuia să efectueze anumite categorii de lucrări de betonare la șantierul construcției contractate. În corespundere cu pct. 6.7 al contractului de

subantrepriză nr. 05 din 29 noiembrie 2010, Anexa nr. 4 din 29 noiembrie 2010 la contract și Ordinul nr. 10-A din 29 noiembrie 2014, „PRODENAR” SRL l-a numit pe Dragan Serghei responsabil de procesul de producere și de tehnica securității la obiect.

Conform Actului de prestare de servicii din 16 februarie 2011, încheiat între „LEDIRATA-C” SRL și „PRODENAR” SRL, semnat de Dragan Serghei, ultima a primit de la „LEDIRATA-C” SRL servicii, bunuri materiale, hrană pentru lucrătorii săi, în sumă totală de 30700 de lei. Astfel, în corespundere cu art. art. 567, 753, 946, 512, 572 Cod civil, „PRODENAR” SRL urma să-i achite suma datoriei de 30700 de lei sau să stingă această sumă prin decontare (stingere reciprocă) în contabilitate din suma datorată „LEDIRATA-C” SRL față de „PRODENAR” SRL pentru lucrările de antrepriză.

SRL „PRODENAR” nu a achitat SRL „LEDIRATA-C” datoria de 30700 de lei și nici nu a stins-o prin decontare reciprocă în contabilitate, iar la 11 martie 2011, a înaintat o pretenție în acest sens, care în final a rămas fără efect. Deoarece în Actul de prestare de servicii din 16 februarie 2011, nu a fost indicată o dată exactă de executare a obligației de plată, în corespundere cu prevederile art. 575 Cod civil, „PRODENAR” SRL urma să achite datoria de 30700 de lei față de „LEDIRATA-C” SRL, în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului adică până la 18 martie 2011.

Nefiind achitată datoria, în corespundere cu art. 617 al Cod civil, începând cu 19 martie 2011, „PRODENAR” SRL se află în întârziere față de „LEDIRATA-C” SRL, în vederea executării obligației de plată la sumă de 30700 de lei. Astfel, Actul de prestare de servicii din 16 februarie 2011 dintre „LEDIRATA-C” SRL și „PRODENAR” SRL este un act juridic legal, care fiind în vigoare produce efecte juridice, generează drepturi și obligații. Serviciile prestate, bunurile materiale furnizate, hrana achitată pentru lucrătorii „PRODENAR” SRL, toate acestea în suma totală de 30700 de lei urmau a fi achitate de către aceasta, ori, de alt fel, obține o îmbogățire fără justă cauză care este interzisă de lege.

Nefiind achitată datoria în corespundere cu art. 617 Cod civil, începând cu 19 martie 2011, „PRODENAR” SRL se află în întârziere față de „LEDIRATA-C” SRL, în vederea executării obligației de plată la sumă de 30700 de lei. Perioada de întârziere calculată de reclamant constituie 36 luni și este formată din suma de 9357,36 de lei.

Referitor la repunerea în termenul de prescripție, a indicat că pe acțiunea reconvențională „LEDIRATA-C” SRL a întârziat cu 11 zile, însă din motive întemeiate. Conform Actului de prestare de servicii din 16 februarie 2011, încheiat între părți, „PRODENAR” SRL a primit de la „LEDIRATA-C” SRL servicii, bunuri materiale, hrană pentru lucrători în valoare totală de 30700 de lei.

La 11 martie 2011, „LEDIRATA-C” SRL i-a înaintat „PRODENAR” SRL o pretenție privind achitarea datoriei, deoarece în Actul de prestare de servicii din 16 februarie 2011, nu a fost indicată o dată exactă de executare a obligației de plată, în corespundere cu prevederile art. 575 Cod civil, „PRODENAR” SRL urma să achite datoria de 30700 de lei în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului, adică până la 18 martie 2011. Astfel, de la 19 martie 2011, „PRODENAR” SRL se află în

întârziere față de „LEDIRATA-C” SRL, în vederea efectuării obligației de plată, în sumă de 30700 de lei.

Totodată, la 19 martie 2014, a expirat termenul general de prescripție pentru înaintarea acțiunii, iar „LEDIRATA-C” SRL a înaintat acțiunea reconvențională la 31 martie 2014 (adică peste 11 zile), având în vedere art. 279 Cod civil, și argumentul că, la ședința de judecată din 10 martie 2014, părțile în litigiu au inițiat negocierea unei tranzacții de împăcare, care s-a soldat cu un răspuns negativ abia la 29 martie 2014, astfel, consideră că înaintarea acțiunii în următoarea zi lucrătoare la 31 martie 2014, s-a datorat împrejurărilor legate de negocierea tranzacției de împăcare despre care părțile au comunicat instanței la ședința din 10 martie 2014.

Prin hotărârea din 08 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), acțiunea inițială s-a admis parțial, fiind dispusă încasarea de la „LEDIRATA-C” SRL în beneficiul „PRODENAR” SRL suma de 37678, 43 de lei, din care suma de 31001,92 de lei cu titlu de datorie, suma de 5580 de lei - penalitatea de întârziere, suma de 1097,43 de lei cu titlu de taxă de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată inițială și suplimentară, conform pretențiilor admise.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. S-a respins cererea „PRODENAR” SRL cu privire la repunerea în termen a acțiunii reconvenționale ca neîntemeiată, acțiunea reconvențională fiind respinsă ca tardivă.

În motivarea soluției sale, în privința acțiunii inițiale depuse de „PRODENAR” SRL, prima instanță a reținut că, pârâta nu a prezentat oricare dovezi care ar confirma faptul lipsei datoriei față de reclamant sau lipsa nevinovăției în neîndeplinirea obligațiilor asumate, în acest sens, constatând neachitarea de către pârâtă a datoriei conform facturilor fiscale, din care considerente a dispus încasarea datoriei contractuale. Referitor la cererea suplimentară înaintată de reclamantă, instanța de fond a constatat că actul de predare-primire corespunzător acestor pretenții nu este semnat de pârâta „LEDIRATA-C” SRL, astfel, considerându-l neîntemeiat, având în vedere faptul că alte dovezi în susținerea acțiunii suplimentare nu au fost prezentate și anexate.

Referitor la acțiunea reconvențională depusă de „LEDIRATA-C” SRL, prima instanță a constatat că, deoarece în actul de prestare de servicii din 16 februarie 2011 nu a fost indicată o dată exactă de executare a obligației de plată, în corespundere cu prevederile art.575 Cod civil, „PRODENAR” SRL urma să achite datoria de 30700 de lei în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului adică până la 18 martie 2011, astfel, la 19 martie 2011 se află în întârziere față de „LEDIRATA-C” SRL în vederea efectuării obligației de plată în sumă de 30700 de lei, iar acțiunea reconvențională a fost depusă la 31 martie 2014, adică peste 11 zile de la expirarea termenului general de prescripție pentru înaintarea acțiunii, concluzionând că, la 19 martie 2014, a expirat termenul general de prescripție, astfel, fiind stins dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acțiunii civile.

La 06 august 2019, „LEDIRATA-C” SRL, reprezentată de avocatul Bîtcă Andrei, împuternicit prin mandatul seria MA nr. 1446101 din 23 mai 2019, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi soluții, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de „PRODENAR” SRL și admisă cererea reconvențională depusă de

„LEDIRATA-C” SRL.

La fel, la 08 august 2019, „PRODENAR” SRL, reprezentată de avocatul Stratu Andrei, împuternicit prin mandatul seria MA nr. 0807573 din 12 iunie 2015, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de „PRODENAR” SRL către „LEDIRATA-C” SRL să fie admisă integral, cu menținerea hotărârii în partea respingerii cererii reconvenționale a „LEDIRATA-C” SRL ca depusă tardiv.

Prin decizia din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de „PRODENAR” SRL și admis apelul „LEDIRATA-C” SRL, s-a casat hotărârea primei instanțe în partea admiterii parțiale a acțiunii „PRODENAR” SRL și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, instanța de fond corect a respins cererea de chemare în judecată înaintată de „LEDIRATA-C” SRL către „PRODENAR” SRL, corect constatând netemeinicia cerinței privind repunerea în termenul de înaintate a acțiunii civile de încasare a sumei. Or, faptul că părțile duceau tratative extrajudiciare nu a privat partea interesată de dreptul înaintării acțiunii civile în interiorul termenului legal. Această situație nu constituie un temei obiectiv și acceptabil, care a făcut imposibilă adresarea părții cu acțiune în instanță în interiorul termenului legal. Respectiv, în această parte instanța de apel a constatat legalitatea și corectitudinea hotărârii pronunțate de instanța de fond.

În partea admiterii parțiale a acțiunii înaintate de „PRODENAR” SRL, instanța de apel a indicat că, conform atât prevederilor contractului semnat de părți, cât și dispozițiilor art. 949 alin. (1) Cod civil /în vigoare la data producerii faptului juridic/, în cazul necesității depășirii esențiale a devizului, antreprenorul este obligat să informeze imediat clientul despre acest fapt. Nerespectarea unei astfel de obligații acordă clientului dreptul de a cere rezilierea contractului și repararea prejudiciului cauzat sau eliberarea lui de obligația acoperirii cheltuielilor ce depășesc devizul convenit. Astfel, după cum a fost indicat anterior „PRODENAR” SRL urma să efectueze lucrări de betonare a 415,3 metri cubi de beton. Însă, potrivit actelor prezentate de aceasta pentru lucrările executate, a efectuat lucrări de betonare cu 480 metri cubi de beton, prin ce a depășit esențial volumul lucrărilor stabilit în contract, executând aceste lucrări fără înștiințarea beneficiarului și fără a dispune de acordul acestuia. Corespunzător, „PRODENAR” SRL, în calitate de executant a lucrărilor, a efectuat lucrări în volum ce depășește esențial volumul lucrărilor prevăzute în contract pe propria răspundere și pe propriul risc, din cont propriu, iar beneficiarul lucrărilor a refuzat să accepte achitarea plății pentru aceste lucrări, deoarece nu au fost coordonate.

Ca consecință, instanța de apel a concluzionat despre netemeinicia pretențiilor înaintate de reclamant în cererea de chemare în judecată și, deoarece a constata netemeinicia pretenției de bază, va respinge și pretențiile subsecvente acesteia, deoarece pretențiile ce derivă din cerința de bază urmează să aibă aceeași soartă.

Astfel, instanța de fond incorect a stabilit, în acest sens, starea de fapt, cum și incorect a aplicat normele de drept material ce guvernează raportul juridic litigios și greșit a admis parțial pretențiile „PRODENAR” SRL.

La 24.05.2020, SRL „PRODENAR” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii „PRODENAR” SRL.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel a interpretat eronat circumstanțele cauzei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 12 martie 2020 și comunicată participanților la proces la 26 mai 2020 (f. d. 42, vol. II), iar recursul a fost declarat la 24 iunie 2020. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SRL „PRODENAR” inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SRL „PRODENAR”, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurantei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că,

rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către SRL „PRODENAR”.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către SRL „PRODENAR”.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru